

NAAR HUIS MET EEN CONDOOM- KATHETER

INHOUD

01	Inleiding	4
02	Condoomkatheter	4
03	Een condoomkatheter aanbrengen	5
04	Een condoomkatheter verwijderen	8
05	De urinezak	9
06	Kostprijs	11
07	Hulpmiddelen	11
08	Mogelijke problemen	12
09	Leefstijl	14
10	Seksualiteit	14
11	Sporten	14

01 INLEIDING

U gaat thuis een condoomkatheter gebruiken om ongewild urineverlies op te vangen. In deze brochure geven we u verzorgings- en leefstijladvies.

Sommige informatie is voor u misschien niet van toepassing. Hebt u nog vragen? Spreek dan uw arts of de verpleegkundigen aan.

02 CONDOOMKATHETER

Een condoomkatheter is een zelfklevende huls die over de penis wordt aangebracht. De urine wordt opgevangen in een urinezak die u aan uw been vastmaakt.

De eerste keer bepalen we de maat van uw penis: zowel de doorsnede als de lengte spelen een rol. Uw penis moet in rust zijn wanneer we de maat nemen en de condoomkatheter aanbrengen.

Als u na verloop van tijd merkt dat u een andere maat nodig hebt, kan die steeds aangepast worden.

03 EEN CONDOOMKATHETER AANBRENGEN

- ▲ Reinig uw penis goed met water en een neutrale, niet-vette zeep. Gebruik geen zeep op basis van olie of vette crèmes want dan blijft de condoomkatheter niet goed kleven. Reinig ook goed achter de voorhuid.
- ▲ Droog uw penis goed af.
- ▲ Knip eventueel wat schaamhaar weg aan de basis van de penis.
- ▲ Als uw penis de neiging heeft om in de buik te trekken, laat hem dan meer naar buiten komen door met beide vlakke handen ter hoogte van het schaambeen naast de penis te duwen.
- ▲ Zorg ervoor dat de voorhuid over de eikel zit.
- ▲ Plaats de condoomkatheter op de penis. Laat ongeveer 1 cm ruimte tussen de eikel en het uiteinde van de condoomkatheter.

- ▲ Fixeer de voorhuid of de eikel met de ene hand en rol tegelijk de condoomkatheter rustig af naar de basis van de penis.

- ▲ Druk de condoomkatheter goed aan met de volle hand. Door de warmte van uw hand verbetert de kleefkracht.

- ▲ U kunt de leiding van de beenzak met een schaar inkorten om de gewenste lengte te krijgen.

- ▲ Bevestig vervolgens het witte conische aanzetstuk op het uiteinde van de slang zodat u de verbinding kunt maken met de condoomkatheter.

- ▲ Maak de knopen van het breedste beenriempje bovenaan in de twee openingen van de beenzak vast. Bevestig zo ook het smalle beenriempje onderaan de beenzak. De riempjes zelf sluiten met klittenband.
- ▲ U kunt de lengte van de beenriempjes aanpassen door er een stukje af te knippen.

- ▲ Sluit de condoomkatheter aan op de beenzak. Duw het verbindingstukje van de opvangzak ver genoeg in de tip van de condoomkatheter voor een goede verbinding en om lekkage te voorkomen.

04 EEN CONDOOMKATHETER VERWIJDEREN

Een condoomkatheter kan 24 uur blijven zitten. Daarna moet u hem verwijderen en kan hij niet meer opnieuw gebruikt worden.

Zo verwijdert u de condoomkatheter:

- ▲ Koppel eerst de urinezak los.
- ▲ Was de condoomkatheter en uw schaamstreek met lauw water en zeep. Tijdens het wassen kunt u de condoomkatheter afrollen over de penis. Zo komt hij vlot los. Trek niet aan de condoomkatheter bij het verwijderen.
- ▲ Controleer uw huid op huidirritatie na het wassen en drogen. Als de huid rood of pijnlijk aanvoelt, kunt u beter geen nieuwe condoomkatheter aanbrengen tot de huidirritatie verdwenen is. U draagt dan beter tijdelijk een incontinentieverband.

05 DE URINEZAK

Types

Er bestaan twee soorten urinezakken: een beenzak voor overdag en een nachtzak voor 's nachts. Wanneer u plast of urine verliest, wordt die opgevangen in de urinezak.

Verschillende firma's bieden de dag- en nachtzakken in verschillende maten en uitvoeringen aan.

Waar dragen?

De verpleegkundige past de beenzak aan uw beenomtrek aan. U kunt de beenzak zowel op uw boven- als op uw onderbeen dragen. De lengte van de leiding van de beenzak en de beenriempjes kunt u volgens uw eigen voorkeur aanpassen. U kunt dus een korte broek dragen als u de beenzak op het bovenbeen aanbrengt. Draagt u de beenzak op het onderbeen, steek dan het kraantje in uw kous zodat het niet zichtbaar is wanneer u gaat zitten.

De beenzak legen

De inhoud van de beenzak is beperkt en moet u overdag regelmatig legen. Om de beenzak te legen richt u het kraantje in de toiletpot en opent het. Vergeet het kraantje na het legen niet te sluiten om lekkage te voorkomen.

's Nachts

Aankoppelen

Onderaan het beenzakje is er een kraantje. Daaraan koppelt u 's nachts een grotere urinezak of nachtzak. Door de urinezakken met elkaar te verbinden, hoeft u 's nachts niet op te staan om het beenzakje te legen en krijgt u een extra lange leiding. Zo hebt u meer bewegingsvrijheid in uw slaap.

- ▲ Verbind de nachtzak met de beenzak.
- ▲ Open het kraantje van de beenzak zodat de urine van de beenzak in de nachtzak loopt.
- ▲ U mag de beenzak losmaken van uw been en naast u in bed leggen. De nachtzak legt u het best op de grond naast uw bed. Let er wel op dat het kraantje van de nachtzak gesloten is. Het is handig om de nachtzak in een waskom te leggen. Als u het kraantje toch zou vergeten sluiten, loopt de urine niet op de vloer.

Losmaken

- ▲ Sluit 's ochtends het kraantje van de beenzak en maak de nachtzak los.
- ▲ Leeg de nachtzak in het toilet.
- ▲ Spoel de nachtzak met water en hang hem te drogen.

U kunt er ook voor kiezen om 's nachts alleen een nachtzak te gebruiken en die rechtstreeks op de condoomkatheter aan te sluiten.

De volgende avond gebruikt u de nachtzak opnieuw. Vervang hem om de 4 à 5 dagen.

Indien nodig kunt u de nachtzak met water en azijn spoelen om de urinegeur te verminderen (200 ml water en 100 ml azijn).

06 KOSTPRIJS

Bij de eerste aankoop van condoomkatheters en dag- en nachtzakken hebt u een doktersvoorschrift nodig. De arts vermeldt dat u recht hebt op een 'dotatie' van materiaal. Dit betekent dat u recht hebt op terugbetaling van 90 condoomkatheters en 20 dag- en nachtzakken per 3 maanden.

Bij een volgende bestelling hebt u geen doktersattest meer nodig. U krijgt opnieuw materiaal aan terugbetalingstarief voor een periode van 3 maanden.

De condoomkatheters, been- en nachtzakken kunt u bestellen bij een bandagist of in een thuiszorgwinkel.

07 HULPMIDDELEN

Volgende hulpmiddelen zijn niet noodzakelijk, maar kunnen handig zijn. Ze worden echter niet terugbetaald.

Beenzakhouder

U kunt de beenzak ook met een beenzakhouder dragen in plaats van met beenriempjes. Deze houder kost ongeveer 20 euro (voor 2 stuks).

Bedhaak

De nachtzak kunt u ophangen aan een bedhaak zodat hij niet op de grond hoeft te liggen. Deze bedhaak wordt vaak gratis geleverd bij de nachtzakken.

08 MOGELIJKE PROBLEMEN

Slecht passende condoomkatheter

Het is belangrijk dat uw condoomkatheter de juiste maat heeft. Hij mag niet te strak zitten zodat veranderingen in de grootte van de penis mogelijk zijn. De condoomkatheter mag ook niet te ruim zitten. Een te ruime condoomkatheter heeft de neiging om van de penis te schuiven. Wanneer u voelt dat uw condoomkatheter niet comfortabel zit, herbekijkt de verpleegkundige samen met u de maat en past die indien nodig aan.

De condoomkatheter komt los

Sluit uw condoomkatheter goed aan. Komt hij in de loop van de dag toch nog los, dan kunt u na het wassen en drogen van de penis doekjes gebruiken die de kleefkracht bevorderen. De doekjes leggen een beschermend laagje op de penis dat een perfecte basis vormt voor een goede hechting van de condoomkatheter. Sommige firma's bieden deze doekjes aan.

Daarnaast bestaan er kleefstrips die u kunt aanbrengen aan de basis van de penis voor extra fixatie.

Geen afloop van urine naar urinezak

Soms gebeurt het dat de urine niet afloopt in de condoomkatheter omdat de huls vacuüm trekt. Dit vacuümfenomeen is eenvoudig op te lossen door de condoomkatheter los te koppelen van de leiding van de urinezak. Zo laat u weer lucht in de huls. Nadien koppelt u de systemen weer aan elkaar.

Schaamhaar plakt aan de condoomkatheter

U kunt het schaamhaar aan de basis van de penis met een stompe schaar wegnippen. Ook kunt u een tissue of een papieren zakdoekje als een 'scherm' gebruiken wanneer u de condoomkatheter aanbrengt. Knip een rondje uit de tissue en schuif hem over de penis. Na het aanbrengen van de condoomkatheter kunt u de tissue wegscheuren.

De penis trekt terug

Gebeurt het dat de condoomkatheter 's nachts of overdag terugtrekt? Denk dan eens aan een kortere condoomkatheter of een condoomkatheter van een andere fabrikant. Een condoomkatheter moet altijd helemaal af kunnen rollen. Kan dat niet, dan zal hij terugrollen. Dit vergroot de kans op lekkage.

U krijgt een erectie

Het is belangrijk dat uw condoomkatheter de juiste maat heeft. De condoomkatheter mag niet te strak zitten opdat veranderingen in de penis mogelijk zijn. Zelfklevende condoomkatheters rekken vanzelf mee als er spontaan een erectie optreedt.

Huidirritatie

Als u merkt dat uw huid geïrriteerd dreigt te geraken of rood of pijnlijk wordt, dan kiest u er beter voor om 's nachts tijdelijk een incontinentieverband te gebruiken. Sommige fabrikanten leveren tisesues die bij het gebruik van condoomkatheters een beschermend laagje leggen over de penis. Dit laagje geeft extra bescherming tegen de irritatie en inwerking van kleefstoffen, urine of wrijving.

09 LEEFSTIJL

Urineverlies is voor vele patiënten een reden om minder te drinken. Minder drinken garandeert echter niet dat u minder urineverlies hebt. Door dagelijks 1,5 liter water te drinken, zorgt u ervoor dat alle afvalstoffen die in uw blaas terechtkomen, uitgespoeld worden.

10 SEKSUALITEIT

Een condoomkatheter hoeft niet noodzakelijk een invloed te hebben op uw seksueel leven. Verwijder de condoomkatheter en was uw penis vóór het vrijen. Extra gaan plassen vóór het vrijen, een handdoek of luier bij de hand hebben en een matrasbeschermer gebruiken, kunnen u helpen om met het ongewild urineverlies om te gaan. Nadien plaatst u een nieuwe condoomkatheter, op de gebruikelijke wijze.

11 SPORTEN

Het is mogelijk om te sporten met een condoomkatheter. Om de kleefkracht tijdens het sporten en overmatig zweten te bevorderen, kunt u tissues of kleefstrips gebruiken die de kleefkracht verhogen. Sommige patiënten maken tijdens het sporten gebruik van een kleinere opvangzak met een kortere leiding. Die kunt u gemakkelijk onder een short dragen.

Polikliniek Urologie

Ingang 71, route 710

T +32 (0)9 332 27 76

Verpleegafdeling Urologie

Ingang 50, route 615

T +32 (0)9 332 27 61

Deze brochure werd enkel ontwikkeld voor gebruik binnen het UZ Gent. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van het UZ Gent.

Universitair Ziekenhuis Gent

C. Heymanslaan 10 | B 9000 Gent

T +32 (0)9 332 21 11 | E info@uzgent.be

www.uzgent.be

Volg ons op

